

תת"ע 5308/01/16 - המאשימה, מדינת ישראל נגד גד אליהו

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תתע"א 5308-01-16 מדינת ישראל נ' אליהו גד
לפני כבוד השופטת ענת יהב

המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	גד אליהו
ע"י עו"ד חזי כהן	
החלטה	

בפני בקשה להורות לתביעה לעיין בחומר החקירה, אשר לא הועמד לעיונו של הנאשם וזאת במסגרת סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ").

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו כי ביום 15.1.16 נהג בשכרות כאשר בליטר אוויר נשוף נמצאה כמות של 665 מק"ג אלכוהול. נסיבות הנהיגה היו באמצעות דחיפת אופנועו בכוח גופו.

הנאשם כפר במיוחס לו, והתיק נקבע להוכחות לתאריך 9.5.16.

ב"כ הנאשם פנה לתביעה וביקש, כי זו תמציא לעיונו דוח עיסוק, יומן הפעלה, נוהל משטרתי מעודכן בדבר אכיפת עבירת נהיגה בשכרות וכן ביקש להעביר לעיונו תיקים נוספים הדומים בנסיבותיהם (נהיגה בשכרות מכוח דחיפת כלי הרכב) אשר הוגשו בהם כתבי אישום.

הסנגור מעלה טענה בדבר הגנה מן הצדק בכלל ואכיפה בררנית בפרט ולצורך כך, ציין פרטי תיק אשר לטענתו דומה בנסיבותיו לתיק זה. שם, הורשע אותו אחר בהעדרו ולאחר שביקש ביטול פסק הדין, נשקל התיק על נסיבותיו והוחלט על גניזתו ע"י סגן ראש מדור תביעות דאז.

המשיבה לא השיבה על בקשה זו, והבקשה הוגשה לבית המשפט.

בדין מיום 13.4.16 הסכימה התביעה להעברת חומר החקירה המצוי בשלושת הסעיפים הראשונים בבקשת הסנגור, דהיינו; דוח עיסוק ויומן הפעלה, לגבי נוהל משטרתי - הצהירה התביעה, כי זה המצוי באתר המשטרה הוא המחייבה.

לגבי הסעיף האחרון, שבו הסנגור ביקש את הנתונים בדבר תיקים דומים על מנת לבסס טענתו בדבר אכיפה כרונית ועל כן ביקשה התביעה שהות על מנת לענות לטענה זו.

הדיון נדחה ונקבע ל- 20.4.16. במהלך דיון זה, חזר ב"כ הנאשם על בקשתו, היפנה לכך כי מדובר בכתב אישום החריג בנסיבותיו שכן יסוד הנהיגה הינו בדרך של "גרירת אופנוע כבוי", לצידו. מכיוון שההגנה מתעתדת לבסס את טענת האכיפה הבררנית שהינה הגנה מן הדרך, הרי שלפי סעיף 149(10) לחסד"פ, הרים את הנטל על ידי הפניית בית המשפט לתיק הדומה בנסיבותיו לתיק זה ולתוצאתו - גניזה. ומכאן, הרי שהנטל עבר לכתפיה של התביעה להעמיד לרשותו את חומר החקירה הנדרש לצורך ניהול הגנת הנאשם באופן ראוי ומלא.

התביעה - טוענת כי טענת ההגנה שהעלה הסנגור ובעקבותיה הבקשה בדבר העברת נתונים סטטיסטיים בדבר מס' התיקים שהוגשו בהם כתבי אישום ב- 3 השנים האחרונות, כשעניינם - נהיגה בשכרות, כשהנהיגה מוכחת באמצעות גרירת הרכב, אין מקומה במסגרת סעיף 74, שכן התיקים אותם מבקש לראות הסנגור אינם בגדר פרשנות המונח "חומר חקירה".

בנוסף, טוענת כי תיק אחד אשר מפנה הסנגור אליו, אינו מבסס טענת אכיפה בררנית, שכן כל תיק ונסיבותיו הוא.

דיון והכרעה:

סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי קובע:

"הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסנגורו.... לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל חומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו"

הלכה פסוקה כי המונח "חומר חקירה" אינו ניתן להגדרה ממצה. אולם זו הניחה אבני דרך לאורם ניתן להבין ההגדרה, וראה ע"ח 10283/09 אלן לדר נ. מד"י.

"אין לפרש "חומר חקירה" פירוש דווקני ומצמצם, המוגבל לחומר הראיות הנוגע אך ורק במישרין לעבירה המיוחסת לנאשם. הנטייה היא למתן פירוש מרחיב. די גם בנגיעה עקיפה.

לשון אחר: "חומר חקירה" הוא גם ראיות השייכות באופן הגיוני "לפריפריה של האישום", אשר להלן עשויה להיות רלוונטיות לאישום או לניהול ההגנה".

השאלה בענייננו האם טענת אכיפה ובכלל כך הבקשה לקבלת נתונים סטטיסטיים הינם בגדר "חומר חקירה" או שמא יש להעלותם במסגרת סעיף 149(10) לחסד"פ במהלך שמיעת התיק העיקרי.

צודק הסנגור, כי המבחן לאורו תנתן התשובה הוא **מבחן הרלוונטיות**, מבחן הנגיעה [בש"פ 5425/01 יאסין אל חאק נ. מדינת ישראל] וכי כי הפירוש שינתן יהא רחב (בש"פ 9322/99 מסארווה נ. מד"י).

אולם פרשנות זו צריכה להיקבע ולהיות מודרכת על ידי כללי "השכל הישר", דהיינו - פירוש מרחיב, אך לא נטול גבולות (ראה בג"צ 233/85 אל הוזייל נ. משטרת ישראל). כמו כן נקבע שם כי **"תקווה ספקולטיבית של ההגנה, שימצא אולי בתיק מסויים חומר כלשהו שיעזור לה לנגח בו את המשטרה... אינם מצדיקים מתן צו להכללת תיק כזה בתיק חומר חקירה."**

לטעמי, טענת ההגנה מן הצדק אותה מעלה הסנגור קבועה ומועלית במסגרת סעי' 149(10) לחסד"פ וצריכה לעלות במסגרת התיק העיקרי, שם יהא על הסנגור להוכיח טענה זו אם לאו.

בעפ"א 16393-12-13 נפסק ע"י ביה"ד הארצי, כי לכל רשות אשר בידה הסמכות להגיש כתבי אישום עומדת חזקת התקינות המנהלית, לפי היא בחזקת כמי שפעלה כדין בהגישה את כתב האישום וזאת כל עוד לא הוכח אחרת.

לפיכך, קבע ביה"ד הארצי, כי נתונים אודות הגשת כתבי אישום ומדיניות אכיפה בנושא מסוים, אינו בגדר "חומר חקירה" וטענה זו צריך שתעלה בפני המותב אשר דן בתיק ובהתאם לכללים כפי שגובשו על ידי הפסיקה לצורך בירור טענה זו, הכוללת הבאת תשתית ראשונית מטעם הטוען לביסוס טענתו ולסתירת חזקת התקינות.

עוד נקבע שם, כי סעיף 74 לחסד"פ עניינו שהוא מטיל חובה על התביעה להעמיד בפני הנאשם חומר חקירה שאספה בעניינו או שהייתה צריכה לעשות כך.

בהמשך, קובעת השופטת רזנפלד כי מדיניות הגשת כתבי אישום והנמקתם אינם נכנסים בגדרו של סעיף 74 ואין להורות על גילויים במסגרת זו לביסוס טענת הגנה מן הצדק.

חיזוק לכך ניתן לראות בהחלטתו של כב' השופט פוגלמן, אשר יצאה תחת עטו רק לאחרונה, ביום 31.3.16 בבש"פ **2242/16 מ"י נ' זוהר מזרחי**, שם הועלתה טענה בדבר קבלת חומר חקירה לצורך ביסוס טענת הגנה של אכיפה בררנית, כפי שבעניינו.

שם קובע השופט כי: **"מרחיבה ככל שתהיה, הפרשנות הנוהגת, מקובלת עלי טענה העוררת כי תנאי יסוד לסיווג של חומר "כחומר חקירה" הוא כי הוא נוגע לאישום שבידי התובע אשר מפניו צריך הנאשם להתגונן"** ובהמשך אומר כי החומר המבקש אינו קשור **"לתשתית ראייתית"** שעליה מבוסס האישום.

בהמשך, מפנה ביהמ"ש את הטוען, להליך הנכון כאשר לפי דעתו ועל פי החלטה זו עליו לסמוך את טענתו לפי סעיף

108 לחסד"פ, שם רשאי ביהמ"ש לפי שיקול דעתו ליתן צו להמצאת מסמכים והכל כפי שיראה לנכון.

מן כלל אל הפרט:

בעניינו כפי שציינתי, הסנגור העלה טענה בדבר אכיפה בררנית אשר כלולה בסעיף 149(10) לחסד"פ ובתור שכזו, יש להעלותה במסגרת התיק העיקרי ולנסות להעביר הנטל לכתפי התביעה, שכן לא דנתי בשאלה, האם הצבעה על תיק מסוים, כפי שעשה הסנגור יש בה כדי לתת מענה להרמת הנטל הראשוני והעברתו לידי התביעה. או אז ורק על פי שיקול דעת בית המשפט יוחלט האם יינתן צו שכזה במסגרת סעיף 108 הנ"ל.

חומר החקירה שנתבקש אינו נוגע לכתב האישום גופו, ולא היה על התביעה להשיגו או להמציאו במסגרת הגשת אותו כתב האישום.

זאת ועוד החומר המתבקש אינו נמצא אף "בפרפריה" של האישום המיוחס, והוא נוגע כולו לשיקולים המנחים את התביעה ולמדיניות בדבר הגשתו.

ובכל מקרה טענה זו והחומר שהתבקש על מנת להוכיחה, אינה בגדר "חומר חקירה, ומשכך אין מקומה במסגרת סעיף 74 לחסד"פ, וכך אני קובעת.

דוחה את בקשת הנאשם ככל שנוגעת לקבלת חומר חקירה בדבר הוכחת טענה זו.

המזכירות תשלח עותק החלטתי לצדדים.

זכות ערר כחוק.

ניתנה היום, י"ג ניסן תשע"ו, 21 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.